

12/2010. (II. 4.) AB határozat

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának, illetve az azon szereplő kérdés hitelesítésével kapcsolatban hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 386/2009. (IX. 15.) OVB határozatát a jelen határozatban foglaltakat kiegészítő indokolással helybenhagyja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

I.

Az indítványozó országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének mintapéldányát nyújtotta be hitelesítés céljából az Országos Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OVB). Az aláírásgyűjtő íven a következő szerepelt: „Támogatjuk, hogy Magyarországon ne legyen olimpia.” Az OVB az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését a 386/2009. (IX. 15.) OVB határozatával megtagadta.

Az OVB a döntését egyrészt arra az alkotmányi rendelkezésre alapította, mely szerint országos népszavazás tárgya csak az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet [Alkotmány 28/B. § (1) bekezdése]. Mivel az olimpiai pályázat kezdeményezésének joga az adott város képviselőtestületét, illetve közgyűlését illeti meg a Magyar Olimpiai Bizottság támogatásával, a pályázat benyújtásáról való döntés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe. Másrészt az OVB megtévesztőnek is minősítette a kezdeményezést, mert a választópolgárok számára azt sugallja, mintha Magyarországon olimpia kerülne megrendezésre és a kezdeményező ennek megtagadásáról kíván országos népszavazást tartani. Ezért a kezdeményezés nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. § (1) bekezdésében foglalt egyértelműség követelményének, amely szerint a népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.

Az indítványozó a törvényben előírt határidőn belül kifogást terjesztett elő az OVB határozatával szemben. Álláspontja szerint „a kérdés szabályozása az Országgyűlés hatáskörébe tartozik, mert egy olimpia megrendezése olyan jelentőségű ügy, amely törvényi szabályozást igényel”. Értelmetlennek minősíti az OVB megállapítását, mert „a kérdés nem a pályázatról szól, hanem az olimpia Magyarországon történő megrendezéséről”. Úgy véli, „a kérdés nem megtévesztő”, mert nem az OVB, hanem a választópolgárok joga eldönteni mit „sugall” számukra egy kérdés.

Ezért kérte, hogy az Alkotmánybíróság az OVB határozatát semmisítse meg, és az OVB-t kötelezze új eljárás lefolytatására.

II.

Az Alkotmánybíróság a kifogást az alábbi jogszabályi rendelkezések alapján vizsgálta meg:

1. Az Nsztv. vonatkozó rendelkezései:

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha
(...)

c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,”

„13. § (1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.”

2. A Ve. vizsgálatba bevont rendelkezései:

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet - az Alkotmánybírósághoz címezve - az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

(...)

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

III.

A kifogás nem megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság kifogás alapján lefolytatott eljárása jogorvoslati eljárás, melynek során az Alkotmánybíróság - alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban - azt vizsgálja, hogy a beérkezett kifogás megfelel-e a Ve. 77. § (2) bekezdése a)-c) pontjaiban, valamint a 130. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek, valamint az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el.

A kifogás a törvényi feltételeknek megfelel, ezért azt az Alkotmánybíróság a Ve. 130. § (3) bekezdése alapján érdemben bírálta el.

2. Ezt követően az Alkotmánybíróság áttért az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés vizsgálatára, és azt vizsgálta - a kifogást tevő indítványa alapján -, hogy a népszavazásra feltenni kívánt kérdés megfelel-e az Nsztv. 10. § c) pontjában foglalt követelménynek.

Az Nsztv. rendelkezései értelmében az OVB-hez hitelesítés céljából benyújtott aláírásgyűjtő íven konkrét kérdést kell megfogalmazni. A konkrét kérdésnek olyannak kell lennie, hogy arra a választópolgárok egy esetlegesen megtartandó népszavazás alkalmával egyértelműen „igen” vagy „nem” tudjanak válaszolni, mivel az Nsztv. 13. § (2) bekezdése szerint a konkrét kérdést a kezdeményezésben megfogalmazott formában, változtatás nélkül kell népszavazásra bocsátani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jelen esetben hitelesítés céljából az OVB-hez benyújtott aláírásgyűjtő íven szereplő mondat nem kérdés, hanem kijelentő mondat, és így nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek, ezért arról az Nsztv. 10. § c) pontja alapján népszavazást tartani nem lehet. Népszavazást ugyanis csak kérdéssel lehet tartani, melyre „válaszolni” lehet. Egy kijelentő mondatra viszont nem lehet válaszolni egy esetleges népszavazáson, mert az csak közlést tartalmaz az indítványozó szándékáról. Ennek különös jelentőséget ad a fentebb már említett Nsztv. 13. § (2) bekezdése, amely szerint a kérdést változatlan formában kell népszavazásra bocsátani. Mivel a hitelesítésre benyújtott szöveg nem kérdés, népszavazás tartására eleve nem alkalmas.

Az Alkotmánybíróság az OVB döntése indoklásában foglalt érveket a jelen ügyben helytállónak tartja, viszont az aláírásgyűjtő íven szereplő, népszavazásra feltenni kívánt kérdéssel szemben támasztott alaki jogszabályi követelmények vizsgálata a kérdés tartalmi vizsgálatát meg kell, hogy előzze, így az OVB döntését a jelen határozatában foglalt indoklással hagyta helyben.

Az Alkotmánybíróság határozatának közzétételét az OVB határozatnak a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2010. február 1.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László s. k.,
alkotmánybíró